

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyně JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D. v právní věci **žalobce: V. G.**, nar. „X“, státní příslušnost Ukrajina, pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců Drahonice, se sídlem Drahonice u Lubence 41, 441 01 Podbořany, zastoupen Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M. eur., advokátem se sídlem v Praze 8, ul. Karolinská č. p. 654/2, PSČ 186 00, proti **žalovanému: Ministerstvu vnitra, Odboru azylové a migrační politiky**, se sídlem v Praze 7, ul. Nad Štolou, Poštovní schránka 21/OAM, PSČ 170 34, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2016, č. j. OAM-45/LE-LE05-LE05-2016, e. č. „X“,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á .
- II. Žádný z účastníků řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2016, č. j. OAM-45/LE-LE05-LE05-2016, e. č. „X“, jímž bylo ve věci žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že se žalobci podle ust. § 12, ust. § 13, ust. § 14, ust. § 14a a ust. § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), mezinárodní ochrana neuděluje, neboť pro vyhovění žádosti nebyly splněny zákonné předpoklady.

Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný v předmětném řízení porušil ust. § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, ve spojení s ust. § 2, § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní

řád (dále jen „správní řád“) a následném spojení s čl. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. 12. 2011, č. 2011/95/EU („kvalifikační směrnice). K prokázání svých tvrzení uvedl následující skutečnosti. Správní orgán byl povinen při aplikaci ust. § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, respektovat základní zásady správního řízení vyjádřených v ust. § 2 až § 8 správního řádu. Především pak zásadu individualizace správního řízení a správního rozhodnutí v souvislosti s povinností zjistit všechny rozhodné skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch toho, o jehož právech bylo rozhodováno. Veškeré takto zjištěné podklady, jež vedly správní orgán k vydání napadeného rozhodnutí, měly být v napadaném rozhodnutí uvedeny a řádně odůvodněny ve smyslu ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Správní orgán však pochybil, neboť řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutečnostem. Žalobce dále upozornil, že správní orgán nepostupoval eurokonformním způsobem při samotné aplikaci ust. § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, poněvadž nezohlednil požadavky vyplývající z čl. 4 kvalifikační směrnice. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. 6 Azs 50/2003, a rozsudku ze dne 21. 12. 2005, sp. zn. 6 Azs 235/2004, konstatoval, že jsou-li dány skutečnosti na jejichž základě lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo by mohlo dojít a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak musí správní orgán tyto skutečnosti v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl. Žadatel o azyl nemá povinnost prokazovat své pronásledování jinými důkazními prostředky než svoji vlastní věrohodnou výpověď. Je naopak povinností správního orgánu, aby v případě pochybností shromáždil důkazní prostředky, které vyvracejí nebo zpochybňují věrohodnost žadateli výpovědi. Důkazní břemeno je tedy v řízení ve věci mezinárodní ochrany směřováno ve prospěch žadatele a nedostatek důkazů proto nemůže být přičítán k jeho nevěrohodnosti nebo účelovosti. Žalovaný správní orgán tak porušil povinnost vykládat si ustanovení zákona o azylu eurokonformním výkladem, když řádně nezohlednil všechny azylově relevantní skutečnosti, které žalobce v průběhu správního řízení tvrdil a konzistentně uváděl, aniž by k nim provedl adekvátní důkazní prostředky.

Žalobce se nad rámec výše uvedeného, domnívá, že vydáním napadeného rozhodnutí došlo k porušení právního předpisu, konkrétně ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) a d) zákona o azylu, neboť vydané rozhodnutí považuje za nezákonné a nesprávně posouzené. Důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu byla obava z nutnosti nastoupit do armády a účastnit se tak bojů na východě Ukrajiny. Správní orgán dospěl k závěru, že vyhýbání nemůže být samo o sobě důvodem pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Nicméně se již nezabýval situací žalobce, která by mu hrozila, pokud by vojenskou službu v zemi původu nenastoupil. Nenastoupení vojenské služby je na Ukrajině považováno za trestný čin. Možnost jejího splnění alternativním způsobem neexistuje. S ohledem na skutečnost, že žalobci při návratu do země původu hrozí v případě neudělení azylu nebo doplňkové ochrany uvěznění, bylo povinností správního orgánu vyhodnotit podmínky, ze kterých by byl tento trest odnětí svobody vykonán. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva je patrné, že musí existovat spojitost mezi uváděným důvodem zbavení svobody na straně jedné a místem a režimem zajištění na straně druhé. Podmínky zajištění nesmí být v první řadě neslučitelné s čl. 3 Evropské úmluvy, který zakazuje mučení a nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Uvedl-li žalobce v žádosti o mezinárodní ochranu, že byl povolán k výkonu vojenské služby, kterou však nechce nastoupit, bylo nezbytné, aby se správní orgán zabýval otázkou jeho obavy z uvěznění. To však správní orgán neučinil. Obava ze špatného zacházení v ukrajinských věznicích byla naprosto reálná a prokazatelně vystižena v monitorovací zprávě

Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ze dne 29. 4. 2015, kde bylo poukázáno na přeplněnost vazebních zařízení a absenci účinného vnitrostátního prostředku nápravy, v případě stížností. Žalobce nabyl přesvědčení, že obava ze špatného zacházení byla opodstatněná a správní orgán se jí měl řádně zabývat. Tím, že tak neučinil, zatížil své rozhodnutí vadou, pro kterou je nutné hodnotit napadené rozhodnutí jako nezákonné. Žalobce proto navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvedl, že na základě vyhodnocení skutkového děje azylového příběhu dospěl k závěru, že jediným skutečným motivem žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla žalobcova snaha o legalizaci pobytu na území České republiky z čistě ekonomického důvodu, který byl umocněn obavou z války a povoláním do armády. Odmítání nástupu k výkonu povinné vojenské služby nelze považovat za důvod k udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zvláště té pak, když odmítání není spojeno s politickým nebo náboženským předsvědčením. Žalovaný pravidelně monitoroval politickou a bezpečnostní situaci na Ukrajině. Během posledního roku došlo k významné standardizaci systému výkonu vojenské služby. Nepřevzetí povolávacího rozkazu již není kvalifikováno jako trestný čin. Osobám, které převezmou povolávací rozkaz, ale odmítnout nastoupit hrozí trest odnětí svobody v rozmezí 2 až 5 let. Navíc začal být v praxi uplatňován institut alternativního výkonu vojenské služby. Argumentace žalovaného se tak jeví jako lichá. Žalovaný si pro svá tvrzení obstaral objektivní a vypovídající informace, které jsou respektovány i justičními orgány. K otázce neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu žalovaný poukázal na skutečnost, že využít tohoto institutu lze pouze za předpokladu existence reálné hrozby po případném návratu žadatele zpět do země původu. V případě žalobce však nebyla taková hrozba prokázána. Žalovaný tak námitky žalobce považuje za liché, neboť nemají oporu ve správním spise. Žalobce měl možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, nicméně svého práva i přes řádné předvolání nevyužil. Závěrem proto žalovaný navrhl, aby soud žalobu pro nedůvodnost zamítl.

O žalobě rozhodl soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalovaný ani právní zástupce žalobce nevyjádřili do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovým projednáním, takže se má za to, že souhlas udělili, když byli o tomto následku ve výzvě výslovně poučeni.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené ust. v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v ust. § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanovuje ust. § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. a ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky v projednávané věci nebyly zjištěny.

Předně je třeba uvést, že z judikatury správních soudů plyne, že při přezkumu rozhodnutí, které vychází toliko ze správního uvážení správního orgánu, soudy přezkoumávají, zda takové rozhodnutí bylo vydáno v řádném řízení. Byť je stanovení kritérií správního uvážení věcí správního orgánu a soudy do jejich obsahu zásadně nezasahují, musí tak soud učinit v případech, kdy dojde k překročení mezí správního uvážení (ust. § 78 odst. 1 s. ř. s.) stanovených mimo jiné i zásadami vyplývajících z ústavního pořádku České republiky, jako je zákaz svévole a nepřipustné diskriminace, přiměřenost zásahu a další (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, a rozsudek téhož soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, které jsou dostupné na www.nssoud.cz).

V tomto ohledu je nutné doplnit, že posuzování žádosti o udělení azylu se sestává z řady procesních a materiálních hledisek obsažených v zákoně o azylu, které je nutno vidět v jejich vzájemné provázanosti a také časové souslednosti. Povinností žadatele o azyl je tvrdit skutečnosti, na základě nichž mu má být azyl udělen. Toto tvrzení žadatele není možné nahradit žádným postupem žalovaného. Správní orgán totiž nejen nemůže, ale není ani povinen domýšlet azylově relevantní důvody, které žadatel o azyl ve skutečnosti neuplatnil, a poté o nich provádět rozsáhlé dokazování. V řízení o azyl je správní orgán povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel o azyl v průběhu řízení uvedl (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2005, č. j. 1 Azs 199/2004 – 50, který je dostupný na www.nssoud.cz). Řízení o udělení mezinárodní ochrany je totiž ovládáno dispoziční zásadou, což znamená, že zdůvodnění žádosti a základ pro spolehlivé zjištění skutkového stavu vytváří samotný žadatel svými tvrzeními. Je to právě on, kdo zná důvody, které jej vedly k opuštění země původu, a kdo může označit skutečnosti, které pocítuje natolik palčivě, že se odmítá vrátit zpátky do vlasti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 – 86, který je dostupný na www.nssoud.cz).

Po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl soud k závěru, že žaloba není z pohledu uplatněných žalobních námitek důvodná.

Ze správního spisu postoupeného žalovaným soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Dne 12. 4. 2016 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že se narodil na Ukrajině ve městě Strilče. Posledním místem pobytu byla rovněž Ivanofrankovská oblast město Strilče. Je pravoslavného vyznání, bez politického přesvědčení, ukrajinské národnosti se státní příslušností Ukrajina. Je schopen se dorozumět ve třech jazycích, konkrétně českém, ruském, ukrajinském. Je svobodný a bezdětný. Z Ukrajiny naposledy odcestoval autobusem přes Polsko v roce 2014. Na území České republiky pobýval a pracoval již od roku 2009, kdy vlastnil české vízum. V současnosti již, ale žádné udělené vízum nebo povolení k pobytu v jiných státech nevlastní. Jeho zdravotní stav je v pořádku a toto je jeho první podaná žádost o mezinárodní ochranu v České republice nebo jiném státě. Důvodem podání žádosti byly jednak probíhající boje na Ukrajině a terorismus vyskytující se na východě země a dále pak obava z vstupu do armády a boje proti terorismu. V následném pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce dále do protokolu uvedl, že od odjezdu z Ukrajiny se do země původu již nevrátil. Do České republiky odcestoval za prací. On sám neprodělal vojenský výcvik, jelikož dostal odklad ze zdravotních důvodů, kdy měl problémy se zrakem. V současné době již žádné zdravotní problémy nemá. Předvolání k výkonu vojenské služby mu bylo zasláno, on si jej, ale dosud nepřevzal. Opakovaně zmínil,

že má obavu z nástupu do armády a následného nasazení v boji proti teroristům. Od své matky dostal informace, že spousta lidí v této válce již zemřela a on nechce být dalším. Nechce, aby jej teroristi zabili.

Ze spisového materiálu rovněž vyplynulo, že si žalovaný před rozhodnutím ve věci obstaral zprávy od Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině v období od 16. 5. 2015 do 15. 11. 2015, dále výroční zprávu Human Rights Watch 2016, dále výroční zprávu Amnesty International 2014/2015, dále pak byly vyžádány informace od Ministerstva zahraničních věcí České republiky a mnoho dalších zpráv popisující průběh ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny, jejichž přesný výčet je součástí správního spisu [protokol o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany].

Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu platí, že azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod.

V ust. § 12 písm. b) zákona o azylu je pak zakotveno, že azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ust. § 13 odst. 1 zákona o azylu se v případě zvláštního zřetele hodném udělí rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle ust. § 12 nebo ust. § 14, azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle ust. § 12.

V ust. § 14 zákona o azylu je zakotveno, že pokud v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu dle ust. § 12, tak lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle ust. § 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Podle ust. § 14b odst. 2 téhož zákona se rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny rozumí manžel nebo partner osoby požívající doplňkové ochrany,

svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle ust. § 2 odst. 14, nebo svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který nemladší 18 let. Podle ust. § 14b odst. 3 citovaného zákona je předpokladem pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželů osoby požívající doplňkové ochrany trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci a předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny partnerovi osoby požívající doplňkové ochrany trvání partnerství před udělením doplňkové ochrany cizinci. A podle ust. § 14b stejného zákona platí, že v případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Z právě uvedeného tedy vyplývá, že doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště, přičemž za vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu se považuje - mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, a za vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu se považuje - vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

Po zevrubném prostudování tvrzení žalobce, které uváděl ve své žádosti o mezinárodní ochranu a posléze ve správním řízení, dospěl soud k závěru, že žalobce neuvedl žádnou skutečnost, z níž by bylo možno dovodit, že by v zemi svého původu, tj. na Ukrajině, vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Ve správním řízení přitom nebylo vůbec zjištěno, že by žalobce byl členem nějaké politické strany či organizace, přičemž žalobce sám výslovně uvedl, že se nikdy nijak neangažoval a ani nebyl vystaven jakémukoli jednání, které by mohlo být považováno za pronásledování. Tomuto závěru soudu o tom, že žalobci nespovídá důvod pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu ostatně koresponduje skutečnost, že žalobce v žalobě výslovně nenamítal, že mu tento důvod svědčí. Navíc sám žalobce ve správním řízení výslovně uvedl, že on sám a ani nikdo z jeho rodiny nebyl členem žádné politické strany. Dále soud uvádí, že žalovaný legitimně uzavřel, že žalobci nespovídá ani důvod pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. obava z pronásledování z důvodu jeho rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by mu takové pronásledování hrozilo v případě jeho návratu do vlasti. Za azylově relevantní důvod ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu nelze považovat ani žalobcovu snahu legalizovat si svůj pobyt v České republice prostřednictvím mezinárodní ochrany.

Dále soud uvádí, že v daném případě žalovaný rovněž nepochybil, pokud v případě žalobce dovodil, že ten nesplňuje důvody pro udělení azylu dle ust. § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny. Při učinění tohoto závěru soud vycházel ze skutečnosti, že v průběhu správního řízení z jednotlivých výpovědí žalobce ani z výpisu elektronické evidence žadatelů

o mezinárodní ochranu na území České republiky nevyplynulo, že by v České republice byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce ve smyslu tohoto ustanovení.

Ve vztahu k ust. § 14 zákona o azylu, které upravuje tzv. humanitární azyl, soud uvádí, že se jedná o výjimečný institut, neboť připadá v úvahu pouze tehdy, jestliže není zjištěn důvod pro udělení azylu podle výše citovaného ust. § 12, a to výlučně v případě hodného zvláštního zřetele (např. vysoký věk, zdravotní stav u osob zvláště těžce postižených nebo nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, apod.). Na udělení humanitárního azylu není právní nárok, nelze výlučně o něj podat žádost a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Udělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu je tedy na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. K tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, který je publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 301/2004 a také na www.nssoud.cz, a také ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 – 72, který je publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 375/2004 a také na www.nssoud.cz. Žalovaný správní orgán přitom v dané věci řádně zjistil a posoudil osobní situaci žalobce i stav v jeho zemi, jak vyplývá z obsahu správního spisu i z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Pokud sám z toho nedovodil důvody pro přiznání humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména když žalobce žádné skutečnosti, z nichž by žalovaný mohl shledat důvody zvláštního zřetele hodné, v průběhu správního řízení ani posléze v řízení před soudem neuvedl. V daném případě má soud za to, že správní uvážení žalovaného spočívající ve volbě neudělení humanitárního azylu nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického posuzování a premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním způsobem.

Dále soud uvádí, že v daném případě žalovaný rovněž nepochybil, pokud v případě žalobce dovodil, že u žalobce nebyly splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu. Je tomu tak proto, že žalobce neuvedl a ani v rámci správního řízení nevyplynuly žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit, že žalobci na základě nich hrozí v případě jeho návratu na Ukrajinu vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Žalovaný se rovněž v žalobou napadeném rozhodnutí pečlivě zabýval otázkou, zda žalobci hrozí v případě jeho návratu do vlasti nebezpečí mučení či nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, přičemž dle názoru soudu žalovaný zcela správně v tomto směru uzavřel s poukazem na dostupné zprávy o Ukrajině, které jsou součástí správního spisu, že tomu tak v případě žalobce rozhodně není a soud se s tímto jeho závěrem ztotožnil. Soud na tomto místě směrem k žalobci zdůrazňuje, že pokud bude dodržovat platné zákony země, tak mu žádné problémy v zemi původu ze strany ukrajinských státních orgánů nehrozí.

Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný se zabýval i případným udělením doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu pro skutečnost, zda žalobci v zemi původu nehrozí vážné nebezpečí z důvodu mezinárodního či vnitřního konfliktu. Žalovaný neshledal naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany ani z těchto důvodů, přičemž soud se s jeho závěrem v tomto směru ztotožnil s ohledem na výše dostupné informace o panujících poměrech na Ukrajině, kde neprobíhá žádný ozbrojený konflikt mající charakter totálního konfliktu, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dále nelze nezmínit, že z informací

o žalobcově zemi původu nevyplývá, že by ukrajinskému státnímu příslušníkovi v případě podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v cizí zemi hrozilo po návratu ze zahraničí mučení, ponižující zacházení či trest.

Soud rovněž neshledal, že by žalovaný pochybil, pokud v případě žalobce taktéž dovodil, že u něj nejsou dány ani důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14b zákona o azylu. Je tomu tak proto, že z výpovědi žalobce, dále z evidence žadatelů o mezinárodní ochranu v České republice a ani ze zjištění žalovaného v průběhu správního řízení jakkoliv nevyplývá, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce tak, jak předvídá ust. § 14b zákona o azylu.

Žalobce spatřoval důvod pro udělení mezinárodní ochrany zejména ve skutečnosti, že mu v případě jeho návratu na Ukrajinu hrozí povolání do armády. K tomu soud konstatuje, že z judikatury soudů vyplývá, že obecně není možné požadavek státu na brannou povinnost považovat za nelegitimní, naopak její odmítání nezakládá odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu, a to ani v případě, že by dotčená osoba mohla být pro nenastoupení ke službě nebo dezerci trestána (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, který je dostupný na www.nssoud.cz). Požadavek na vojenskou službu tak sám o sobě v rozporu se základními lidskými právy není, a to ani v případě, že by byl její výkon spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. K opačnému závěru by mohlo dojít pouze v případech vymezených např. v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, č. j. 6 A 509/94 - 27, pokud by se žalobce musel: „*podílet na bojových akcích, z hlediska mezinárodních společenství obecně odmítaných (jako např. genocida, etnické čistky, kruté vedení války proti civilnímu obyvatelstvu, vraždění zajatců ap.) a nikoli z pouhé averze k vojenské službě nebo ze strachu o život.*“ Soud současně uvádí, že z citovaných zpráv mezinárodních organizací nevyplývá, že by porušování lidských práv či páchaní válečných zločinů na Ukrajině mělo docházet paušálně či cíleně. Námitky žalobce v tomto smyslu jsou tudíž rovněž nedůvodné.

Dle zprávy Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 09. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, lze za nenastoupení vojenské služby na Ukrajině uložit trest 2 – 5 let nepodmíněného odnětí svobody, ovšem pouze v případě, kdy si povinná osoba převezme povolávací rozkaz. K tomu soud poznamenává, že takto vymezená trestní sazba zcela odpovídá obdobným trestům ukládaným jinými státy, včetně České republiky (srov. např. trestný čin nenastoupení mimořádné služby v ozbrojených silách dle ust. § 373 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, dle něhož lze obviněnému uložit trest odnětí svobody v rozmezí 1 – 5 let). Žalobce si však dosud žádný z doručovaných povolávacích rozkazů nepřevzal a reálné nebezpečí mu tak nehrozí.

Námitku žalobce, že žalobou napadené rozhodnutí je zatíženo vadou, neboť se žalovaný nezabýval podmínkami ve věznicích na Ukrajině, považuje soud s ohledem na výše uvedené za nerelevantní.

K případné legalizaci pobytu a práce žalobce na území České republiky soud považuje za potřebné zdůraznit, že výčet důvodů pro udělení azylu je taxativní. Právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v platném znění, jehož institutů mohl a může žalobce využít. Již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 01. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, který je dostupný

na www.nssoud.cz, dovodil, že poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení k pobytu na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb. Rovněž v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 55, který je dostupný na www.nssoud.cz, bylo judikováno, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu na území České republiky, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, tj. např. zákon o pobytu cizinců. Na tato rozhodnutí pak navazuje mj. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, sp. zn. 7 Azs 187/2004, který je dostupný na www.nssoud.cz, v němž je uvedeno, že „azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona. Právní úpravu o pobytu cizinců na území ČR obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění, jehož institutů měl žadatel možnost využít a které dříve i úspěšně využíval.“

Na předestřené závěru nemůže ničeho změnit ani tvrzení žalobce obsažené v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a následně znovu zopakované při pohovoru k dané žádosti, že v České republice po opuštění Ukrajiny pobýval nejprve legálně, na základě platného víza, přičemž zde dříve o mezinárodní ochranu nepožádal. V tomto směru považuje soud za případné poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, který je dostupný na www.nssoud.cz, v němž bylo judikováno, že o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. V projednávané věci ovšem žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 12. 4. 2016, tj. téměř 8 let poté, co pobýval na území České republiky. Z tohoto důvodu proto nelze hovořit o tom, že by žalobce podal příslušnou žádost bezprostředně poté, co k tomu měl možnost. Nebyla-li žádost o mezinárodní ochranu podána bezprostředně po příjezdu do České republiky, nýbrž až poté, co žalobci skončila platnost předchozího povolení k pobytu, a žalobce tak na území České republiky by pobýval nelegálně, shoduje se soud v tomto ohledu s žalovaným, že podání takové žádosti zjevně svědčí o její účelovosti za účelem další legalizace žalobcova pobytu na území České republiky (viz přiměřeně závěry učiněné v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2006, který je dostupný na www.nssoud.cz).

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žádné ze žalobních tvrzení o pochybení žalovaného neshledal důvodným, neboť žalovaný vycházel především z vlastních výpovědí žalobce. Soud má za to, že skutkový stav lze mít za dostatečně zjištěný a odpovídající okolnostem daného případu ve smyslu ust. § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu s tím, že rozhodnutí je taktéž přesvědčivě odůvodněno dle požadavků ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Vydáním napadeného rozhodnutí tedy nedošlo k porušení žádného ustanovení správního řádu ani zákona o azylu, a proto soud žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku rozsudku ad I. zamítl.

Současně podle ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku rozsudku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti podle obsahu správního spisu

nevznikly a navíc je ani nepožadoval.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 28. února 2017

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Gabriela Zlatová